

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי" מתוך "דרך ישרה"

פרשת בראשית מסכת שבת דפים ב-יא

דרך ישרה תמצית הדף

מסכת שבת פרק לאשון

צדף ב

א. המקרים בהוצאה מרשות לרשות, כאשר העני מבחוץ ובעה"ב בפנים 1. החיובים: העני עוקר מבחוץ ומניח בתוך ידו של בעה"ב. 2. העני עוקר מתוך ידו של בעה"ב ומוציא. 3. בעה"ב עוקר מהבית ומניח בתוך ידו של העני שבחוץ. 4. בעה"ב עוקר מידו של העני ומניח בתוך ביתו. 5. המקרים ששניהם פטורים: העני עוקר מבחוץ ומכניס ובעה"ב מניח בפנים. 6. בעה"ב עוקר ונותן לתוך ידו של העני שבפנים והעני מוציא ומניח. 7. בעה"ב עוקר מבפנים ומוציא לחוץ והעני נוטל מידו ומניח. 8. העני עוקר מבחוץ ומניח בתוך ידו של בעה"ב, ובעה"ב מכניס ומניח.

ב. מדוע במסכת שבועות קאמר שתים שהן ארבע לחד והכא קאמר שתים שהן ארבע בפנים ושתיים שהם ארבע בחוץ 1. הכא דעיקר שבת קאמר אבות ותולדות, ודחי דהאבות היינו יציאות והם רק שתים, ובשבועות בעינן שיהיו כולם לחיובא דומיא דמראות נגעים. 2. הכא תני חיובי ופטורי ובשבועות נכתבו רק החיובים, והכנסה נמי נקראת יציאה מכיון דעוקר ממקומו, או דתני רשויות.

צדף ג

א. במשנה שנינו שמונה יציאות, וקשיא מדוע לא נמנו טפי 1. ט"ז, שהרי בכל מעשה משתתפים שנים, ודחי דלא תני פטור ומותר כאשר אינו עושה מעשה, ולכן רק צידת צבי צידת נחש ומפיס מורסא נמנו כיון שבהם עושה מעשה ובכל זאת פטור ומותר. 2. י"ב, שהרי בארבעת המעשים שפטור המלאכה נעשית מבין שניהם, ודחי דקחשיב רק היכא שיכול לבוא לידי חיוב חטאת, ושנים שעשו פטורין שנא' בעשותה.

ב. אמרינן דידו של אדם אינה כרה"ר ואינה כרה"י ובעי אי הויא ככרמלית, ומייתי שתי ברייתות שנחלקו בדין היתה ידו מלאה פירות האם שרי להחזירה. ופליגי 1. האם ידו חשובה ככרמלית. 2. לכו"ע ידו ככרמלית, והא דשרי למעלה מעשרה. 3. לכו"ע ידו לאו ככרמלית וההיתר בהוציא ידו מבעו"י, ולפי זה נפשט הספק שחכמים לא התירו לרדות פת מהתנור אף שיתחייב מדאורייתא. 4. לעולם הא לא תפשוט, ובברייתות איירי בשוגג, ונחלקו אי קנסו שוגג אטו מזיד. 5. לכו"ע לא קנסו, והא דשרי להחזיר ידו היינו לאותה חצר.

צדף ד

א. בעי בהדביק פת בתנור האם התירו לו לרדותה קודם שמתחייב חטאת, ומפרשינן מהו המקרה 1. בשוגג ולא נזכר, למי התירו. 2. אם הדביק בשוגג ואח"כ נזכר, פטור מחטאת. 3. למסקנא במזיד ואימא קודם שיתחייב סקילה. 4. בעינן למימר שהמדביק שוגג והאיבעיא האם התירו לאחרים לרדות עבורו, ודחי דלא אמרינן חטא כדי שיזכה חברך.

ב. המשנה מחייבת בהוצאה והכנסה מתוך ידו, וקשיא הרי בעינן עקירה והנחה ממקום ארבעה טפחים,

ואמרינן 1. כר"ע דסובר קלוטה כמי שהונחה, ודחי דלמא מצריך עקירה ממקום ד'. 2. כרבי דמחייב את הזורק ברה"ר ונח בזיו כל שהוא, ודחי דרבי סובר שדי נופו בתר עיקרו. 3. כרבי גבי זורק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע חייב שתים, ודחי דאיירי דווקא במקורה ולא שייכא ברה"ר. 4. כאחרים דעמד במקומו וקיבל חייב, ודחי דלמא בעי עקירה ממקום ד', או דאיירי שפשט כנפיו וקיבל. 5. מתני' איירי שעקר וקיבל בטרסקל, וקשיא דאינו ידו. 6. שלשל ידו למטה מג' סמוך לקרקע ע"י ששחה או בגומא או דאיירי בננס, ודחי דלא היה לתנא להשמעינו דין הוצאה במקרים כאלו. 7. למסקנא אמרינן ידו של אדם חשובה לו כד' על ד', לכן נחשב שיש עקירה והנחה ממקום חשוב.

ע"ג ה

- א. חשיבות ידו של אדם 1. יד חשובה כד' על ד' אף בזרק חפץ ונח ביד חברו, וקמ"ל דגם אדם אחר יכול להחשיב את ידו. 2. עקר ממקומו וקבל פטור, כיון דליכא הנחה. 3. בעי בזרק ונעקר וקבל בידו, האם שני כחות באדם אחד נחשבים כאחד או כשנים, תיקו.
- ב. החיוב בקלט מי גשמים והוציאן 1. אם קיבל, קשיא דלא עשה עקירה. 2. קלט מהכותל, קשיא דלא נח. 3. קלט מכותל משופע, קשיא דהמים לא נחים שם. 4. למסקנא בקלט מע"ג גומא, וקמ"ל דמים ע"ג מים חשיב הנחה.
- ג. חשיבות הנחה 1. מים ע"ג מים חשיבי מונחין. 2. אגוז ע"ג מים, לא חשיב מונח. 3. אגוז בכלי שע"ג מים, תיקו. 4. שמן ע"ג יין, מחלוקת.
- ד. דין עמידה בטעון אוכלין ומשקין 1. עמד לכתף בתוך ד"א חייב, כיון שהוא צורך ההליכה. 2. אחר ד"א עמד לפוש חייב, דנחשב להנחה. 3. היה טעון בחפצים ברה"י בכדי להעביר מזוית לזוית ונמלך להוציא פטור עד שיעמוד לפוש, דבעינן שהעקירה תהיה ע"מ להוציא לרה"ר.

ע"ד ו

- א. המהלך ומוציא מרה"י לרה"ר דרך כרמלית, לבן עזאי פטור במהלך משום שנחשב כעומד ולחכמים חייב. והראיה לחכמים דמצינו חיוב אפילו שאם יניח באמצע יהיה פטור 1. המעביר חפץ ברה"ר כל זמן שלא הניחו פטור, ודחי דאם יניח באמצע בכרמלית יהיה פטור וברה"ר חייב. 2. המעביר ד"א ברה"ר חייב ואילו יניח באמצע פטור, ודחי דבכרמלית איכא פטור לכולם ולא רק כלפי אותו האדם. 3. מוציא דרך צדי רה"ר דחייב, ובעי למימר דלא אתי כמ"ד צדי רה"ר כרה"ר, ודחי דכרמלית מופרד טפי דיש חיפופי לכן לכו"ע לא הוי רה"ר. 4. בזורק ומושיט חייב לכו"ע, משום דלא נח.
- ב. ארבעת הרשויות בשבת 1. רשות היחיד זהו מקום גבוה או עמוק עשרה ורחב ארבעה טפחים, ואתי לאפוקי מדעת ר"י הסובר שמספיק שתי מחיצות. 2. רשות הרבים, סרטיא ופלטאי ומבואות המפולשין, ומדבר בזמן המסעות, ולמעוטי פסי ביראות שרה"ר עוברת בתוכם דלר"י הוי רה"ר. 3. מקום פטור, מקום פחות מגובה עשרה ורוחב ד', וכך שתי רשויות יכולים להשתמש באיסקופה. 4. כרמלית, מקום שהוא גבוה י' או רוחב ד', וכן ים ובקעה, ולרבות קרן זוית הסמוכה לרה"ר אף דלא ניחא תשמישתיה.

ע"ה ז

- א. דיני כרמלית 1. בקעה היא כרמלית, והא דקאמר רה"י לשבת הוא משום שאינה רה"ר או דאיירי שיש לה מחיצות שדינה כקרפף. 2. מקום האצטבאות שלפני העמודים, לכו"ע כרמלית. 3. בין העמודים פליגי אי דינו ככרמלית או כרה"ר. 4. לכרמלית איכא קולי רה"ר דחיובה רק עד גובה עשרה טפחים, וקולי רה"י דמתחילה רק מד' על ד' טפחים. 5. לבינה בגובה ג"ט נחשבת למקום בפ"ע והזורק ונח על גבה נחשב שהונח במקום פטור, ופליגי בקוצים ובצואה אי צריך ג"ט או דאפילו פחות מכך נמי חשיב בפ"ע.
- ב. חורי רה"ר הוו לאב"י כרה"ר ולרבא אינם כרה"ר, ומייתי 1. קרן זוית היא כרמלית ואינה כחורי רה"ר, כיון דלא ניחא תשמישה. 2. זורק ד"א ברה"ר ונדבק בכותל, דינו כמי שהונח בארץ. ומוקי בדבילה שמינה ולא מוקי בנח בחור, כיון דצורר מיהדר, או דמרישא למעלה מעשרה הוי כזורק

באור ש"מ דאיירי בכותל שאין בו חור משום שאם יש בו חור נימא חוקקין להשלם כדעת ר"מ.

צדף ה

א. הדין בזרק כוורת לרה"ר 1. בגבוהה עשרה טפחים ורחבה ששה הוי רשות בפ"ע ופטור. 2. אם רחבה פחות מששה, לאביי חייב ולרבא פטור כיון דהקרומיות יוצאות למעלה. 3. כפאה על פיה, אם גבוהה עד שבעה ומשהו חייב. 4. בגבוהה יותר משבעה, לאביי פטור דהוי לבוד, ורב אשי מחייב משום דמחיצות עשויות לתוכן.

ב. עמוד ברה"ר שגובהו ט' טפחים דינו כרה"ר מכיון שמשתמשים בו לכתף, ופליגי בגומא תשעה האם תשמיש ע"י הדחק שמייה תשמיש. ומייתי 1. היה ברה"ר והניח עירובו בבור פחות מ' הוי עירוב ש"מ דחשיב תשמיש, ותיריך דעירובו נמצא בכרמלית, והשובת נמצא בכרמלית שנקראת רה"ר משום שאינה רה"י, או ששובת ברה"ר והעירוב תופס כרבי דלא גזרו שבות בין השמשות. 2. המשנה כפלה את הדין של רקק להשמיענו שנוהג בחורף ובקיץ, ותני הילוך תרי זימני למימר דדווקא הילוך ע"י הדחק חשיב הילוך אבל תשמיש ע"י הדחק לא חשיב תשמיש.

צדף ט

א. לאחרים דאסקופה משמשת שתי רשויות, קשיא כיצד הוי רה"י כאשר פתוח והרי אף בפחות מארבעה בעיא לחי. ומתריצין 1. איירי באסקופת מבוי שחציו הפנימי הוכשר בקורה, וכאשר פתוח נמשך למבוי. 2. איירי באסקופת בית וקירה בשתי קורות שביחד הם ארבעה טפחים ע"י לבוד והפתח מפסיק באמצעם.

ב. סמוך למנחה אסור להתחיל: ספר מרחץ בורסקי לאכול ולדון, וקשיא דבמנחה גדולה איכא שהות ובמנחה קטנה אף בהתחילו יש להפסיק. ותריצין במנחה גדולה או קטנה 1. בתספורת בן אלעשה או שמא ישבר הזוג. 2. כולה מרחץ או שמא יתעלף. 3. בורסקי גדולה או שיראה פסידא. 4. סעודה גדולה או שמא ימשך. 5. תחלת דין או שמא יסתר הדין.

ג. ממתי נחשבת התחלה לגבי הדין שאין מפסיקין 1. תספורת, שיניח מעפורת. 2. מרחץ, שיסיר מעפרתו. 3. בורסקי, שיקשור הבגד. 4. אכילה, בא"י נט"י ובבבל התרת חגורו. 5. דין, שיתעטפו הדיינים או שיפתחו בעלי הדין.

צדף י

א. השמועות בדיני תפילה 1. התיר חגורו, למ"ד ערבית חובה מטרחינין לקשור שוב ולהתפלל, ובמנחה לכו"ע אם התחילו אין מפסיקין מכיון דלא שכיחא שכרות וכן ירא שיעבור זמנה. 2. משום הכון לקראת אלוקין אין להתפלל בלא חגורו, וכן לשים בגד חשוב כגון פוזמקי או להתעטף. 3. בזמן צערא אין להיראות חשוב, אלא כעבדא קמיה מריה. 4. להאריך בתפילה, פליגי אי שרי דזמן תפילה לחוד, או נחשב מניח חיי עולם ולא ראוי.

ב. דיני המקומות במרחץ 1. בחדר שעומדים לבושים, איכא תפלה ושאלית שלום, ומניח תפילין. ושרי להתפלל להו"א באין בו אדם ולמסקנא בחדתי. 2. היכן שעומדים ערומים ולבושים, איכא שאלית שלום ואין להתפלל ובתפילין אינו חולצין ולא מניחין. 3. היכן שעומדים ערומים, אין שאלית שלום ואין ללמוד או להתפלל וחולץ תפילין.

ג. שמועות רב חמא בר גוריא 1. מותר לומר הימנותא בביהכ"ס משום שאינו כינוי לה' אלא תאר. 2. הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו ויליף משבת, ובעבידא לאגלויי א"צ כמו בקרינת פני משה. 3. לא ישנה את בנו בין הבנים, מיוסף. 4. יש להעדיף עיר ששיבתה קרובה, מצוער. 5. עיר שגגותיה גבוהין מביכ"נ סופה להחרב. 6. העדיפות להיות תחת: ישמעאל, נכרי, חבר, ת"ח, יתום ואלמנה. 7. הדברים הגרועים: בחולאים מעים, בכאבים לב, במיחושים ראש, ברעות אשה. 8. א"א לכתוב את חלל הרשות. 9. תענית יפה לחלום בו ביום ובשבת.

שאלות לחזרה ושינון

א דף ב

א. המח' במוציא דרך כרמלית, והראיות לחייב (4)

ב. ארבעת הראיות בשבת ודיניהם (4)

א דף ז

א. דיני כרמלית (5)

ב. המח' בדין חורי רה"ר, והשמועות (2)

א דף ח

א. דין הזורק כוורת לרה"ר (4)

ב. המח' בתשמיש ע"י הדחק, והראיות (2)

א דף ט

א. כיצד אסקופה יכולה לשמש שתי רשויות (2)

ב. מה אסור להתחיל סמוך למנחה, וכיצד מוקמינן (5)

ג. מה נחשב התחלה שאז אין מפסיקין (5)

א דף י

א. השמועות בדיני תפילה (4)

ב. דיני המקומות במרחץ (3)

ג. שמועות רב חמא בר גוריא (9)

א. המקרים בהוצאה מרשות לרשות (8)

ב. מדוע קאמר הכא שתים שהן ארבע בפנים ובחץ (2)

א דף ג

א. מדוע לא נמנו במשנה יותר משמונה יציאות (2)

ב. השמועות האם ידו של אדם ככרמלית (5)

א דף ד

א. המקרה בהדביק פת בתנור (4)

ב. כיצד מתקיים עקירה והנחה ממקום ד' טפחים (7)

א דף ה

א. חשיבות ידו של אדם (3)

ב. החיוב בקלט מי גשמים והוציאן (4)

ג. היכן נחשב להנחה (4)

ד. דין עמידה בטעון אוכלין ומשקין (3)

א דף ו

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי'

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם

מחודדין בפיד

זבחים

ברכות עם מחודדין בפיד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש,

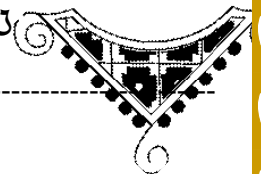
תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א

גיטין

קידושין - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי

כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג

מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי

לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חרדים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי זון ישוה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~1~

המערכת